

Ἡ λογικὴ τῆς ἴστορίας δρεῖται τὰ κατεξαναπτυγγόμενά της κατὰ τῆς τοιαύτης ἀντιλίψεως τῶν διανοουμένων καὶ τῶν μὴ διανοουμένων, ἀλλ' οὐδὲν δύναται τὰ κατορθώντη πρὸ τῆς δυνάμεως τῶν δεδομένων καὶ τῶν πραγμάτων. Ὁ τέως κοστᾶν πολιτισμὸς ἀπεπεράτωσε τὴν ἴστορικὴν αὐτοῦ ἀποστολήν, ἀδύνατον τὰ συγκρατημένη, οὐδὲ τὴν ἔλαχιστην κεκτημένος συνθετικὴν καὶ δημιουργικὴν δύναμιν, η ἔκφραστης τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ἐγκληματικοῦ, ὅσον καὶ ἀδικαιολογήτου, εἴνε τραγικὸν δεῖγμα τῆς ἀνικανότητος τοῦ πολιτισμοῦ πρὸς λύσιν τῶν διεθνῶν προβλημάτων διὰ τῆς πειθοῦς καὶ οὐχὶ διὰ τῆς βίας. Τοιούτου πολιτισμοῦ ὑπόστασις καὶ η λειτουργία καθίσταται ἴστορικὸν παράδραμα, ἕξιον τὰ διαγραφῆ ἀπὸ τῶν δέλτων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς.

Διὰ τῆς δικτατορίας, τῆς καταφρονήσεως τῶν ἥθυντῶν ἀξιῶν, τῶν πνευματικῶν δυνάμεων, τῆς προσωπικότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας, η ἀνθρωπίτης ἐπιστρέφει εἰς τὸν πρωτόγονον φυσικὸν βίον, τὸν πρὸ τῆς ἴστορικῆς αὐτῆς ἐξελίξεως, καθ' ὃν κυριαρχοῦσι τὰ ἔνστικτα μᾶλλον ή τὰ αἰωνίκατα, η λογική τοῦ στοιχάρου ἀντὶ τῆς λογικῆς τοῦ ἐγκεφάλου, η βία, ἡ ὑποκειμένου καὶ ἡ ἀντικειμένου. Ὁ τελειώτατος τῷ τύπῳ τοῦ καισαρισμοῦ, τῆς ἀνεξελέγκτου δικτατορίας καὶ τυραννίδος ὑπῆρξεν δ Καῖσαρ Αὔγουστος καὶ οἱ ἄλλεσσι αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ γένους τῶν Φλαβίων διάδοχοι, δ Τιβέριος, δ Καύδιος, δ Καλιγούλας, δ Νέρων. συνεχιζόμενοι ὑπὸ τοῦ Κομμέδου, τοῦ Δομιτιανοῦ,

τοῦ Ἐλεγαράκου, τοῦ Ριμύλου Αὐγουστύκου ἐπὶ τέλους, πάντων ἔκείτων τῷ ἀγιορεόπων τῆς ωμαῖκῆς αὐτοχειροτονίας, τῶν εἰς τὴν ὄπλατην ἀρχήν αὐτῆς ἀγαθιβαζούμενών τοῦτον τῆς εὐεργείας τῶν Πραιτωριανῶν καὶ τῶν αὐλικῶν σταθμίτων.

Τῇ διάκυτει ^{ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΟΣ ΕΦΡΑΙΜ ΚΑΘΗΡΗΣ ΦΙΛΟΒΟΥΛΟΥ ΒΕΡΓΑΙΟΝ ΝΕΟΜΗΝΙΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΙΓΑΙΟΝ} αὖτη τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πολιτικοῦ δργατισμοῦ τῷτοι καὶ ἔξακτονθεῖ ἐπὶ αὖτας, μέχρι τῆς στιγμῆς, ^{ΧΑΙ}^Τ ἢ γε νέοι ιτορικοὶ παράγοντες, οἱ τέως ὑπόδοσις καὶ ἐπερημένοι πραγματικῆς συνεδρίσεως καὶ ζωῆς, εἰ ἀλαβόντες τὸ ἔργον τῆς ἐκκενταριστικῆς, ἥγιηθαν τῆς τάξης ιτορικῆς σταδιοδρομίας.

Δημιουργία· ἡ ὅρδι ἀποδίσταται φυλή, καὶ αὖτη κλίνοτης, ἀπὸ τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας ἐξελιπομένη· ὑπὸ τὴν προήν τῆς τάξης ἰδέας ἰδούνται τὸ ἄστυ, ὁπα ἐξελιχθῆ ἐπὶ τέλοντος ἡ πόλεις, περιλαμβάνοντα ἐγτὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς τὰ ζωτικώτερα, τὰ παραγωγικώτερα καὶ τὰ δημιουργικώτερα στοιχεῖα· ἢ ποίησις, ἢ τέχνη, ἢ φιλοσοφία, ἢ ἐπιστήμη ἐκδηλοῦσι τὴν συνείδησιν τῶν κοινωνικῶν διαδῶν, συντεταγμένων ἥδη εἰς εἴκοσιν καὶ ἐνσυνείδητον Πολιτείαν. μετεχόντων εἰς τὰ δημόσια πράγματα, ἐκδηλούντων τὴν βούλησιν αὐτῶν καὶ τὴν ἐρέοργειαν ποιηλοτόπως· ἢ πατέραι, ἢ ὁρδὴ ἀκολυθίους μόνον, τούτωντίν ἡ φυλετικὴ ἐθνικότης, ἐγενία καὶ ἀλληλέγγυος, καταγεῖ ἐξ δομεμφύτον τὴν ἀνάγκην τῆς συμμετοχῆς, καθισταμένη ἐλευθέρα, ἐπιλαμβανομένη τῆς γένες συνιέξεως καὶ δργατισμούς τῆς πολιτικῆς κοινωνίας· Ἔτοιαντη κριτίμω φιλομέττη καταγοεῖται καὶ τὸ ἀπόδογ-

τον τῆς διαιρέσεως τῶν κοινωνικῶν διμάδων, ἀγαγ-
καῖον ἀποτέλεσμα τῆς καταρομῆς τῆς ἐργασίας, συμ-
φύρως πρὸς τὴν σωματικήν, τὴν ἡθικὴν καὶ τὴν
πνευματικὴν ἔκαστον ἴδιοφρυῖαν. Εἰνε ἡ τάξις, φυσιο-
λογικὸν γεγονός, οὐχὶ ἀποτέλεσμα τῆς βίας οὐ τῆς κα-
τακτήσεως. Κατ' ἀνάγκην διεξάγεται ἄγῶν μεταξὺ τῶν
ἀντιθέσεων, εἰργρυκὸς ταῦτοχρόνως καὶ βίαιος, ἐγ-
σχύων τὰς δυνάμεις τῶν ἀνταγωνιζομένων, ἀτόμων
οὐ δογανισμῶν. Ἐκ τοῦ ἀγῶνος δὲ τούτου μέλλει τὰ
ἔξελιγματα καὶ τὰ τελετουργήσῃ η τέλιον ἰστορικὴ ἀθρω-
στήση.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἡ τάξις φέρει κληρο-
νομικὸν χαρακτῆρα ὡς ἐκ τῆς ἔγωπαθείας τῶν ἀπο-
τελούτων αὐτὴν μελῶν, ἀλλὰ σὺν τῷ χρόνῳ, ἐκ τῆς
συνέιδήσεως τῶν ἁικαίων καὶ τῶν καθηκόντων, τῆς
ἔλευθροίας καὶ τῆς αὐτορομίας, τῆς ἀθλιτήριας ὑπο-
στάσεως καὶ ἐρθριτος, ἡ τάξις διασπᾶται διὰ τῆς εἰς
αὐτὴν διεισδύσεως ἵσχυρῶν μελῶν καὶ ἀτιπροσόπων
ἔκατέρας τῶν τάξεων, ἀρρένων οὐ θηλέων. Ὁ ἀνα-
γωγισμὸς ἄγει μοιραίως πρὸς τὴν ἐπικράτησιν τοῦ
ἱσχυροτέρου ἐπὶ τοῦ ἀσθενεστέρου· ὡς ἐκ τοῦ αὐτού
τούτου η λεγομένη τάξις, τυγχάνει παροδική μετα-
σχηματίζεται καὶ μεταμορφοῦται σχεδὸν κατὰ πᾶσαν
γενεάν. Ἐκφυλισμὸς καὶ ἀνάκατησις. Εἰνε κατ' ἀνάγ-
κην τὸ ἀπόρροητον τῆς φύσεως καὶ τῆς ἰστορίας ἐν τῇ
διηγεκτῇ αὐτῶν δράσει ύπὸ τὴν προήγετον τῆς ἐρότητος
καὶ τῆς ἀλληλεγγύης.

*Η φυσικῶς καὶ ἡθικῶς ἵσχυροτέρα δύνας εἶνε καὶ

ἡ δημιουργικωτέρα ἐν πάσῃ περιόδῳ τῆς θεογοίας.
Ταῦτης ἔργον τυγχάνει δι πολιτισμὸς καὶ οὐ πρόδοσ·
ἀποτελεῖται κατὰ τὸ μᾶλλον οὐτούτον ἐκ τῶν ἀστῶν,
τῶν κατ' ἔξοχὴν ἀντιλαμβανομένων τῶν δικαέων ἐαυ-
τῶν καὶ τῶν καθηκόντων, τῶν ἀπασχολούμενών εἰς
τὴν ζήτησιν καὶ τὴν ἔρενταν τῶν φανομένων καὶ τῶν
προβλημάτων τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ ἥθικοῦ κόσμου.
Ἐκ τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς συνθέσεως, ἐκ τῆς οἰκοιο-
μικῆς ἀνεξαρτησίας, ἀναπτύσσεται ἐν τοῖς κόλποις αὐ-
τῆς ποιά τις ϕαστάρη, ἐπιτρέποντα τὴν ἀραζήτησιν
εὐγενεστέρων καὶ ὑπερτέρων ἰδεωθῶν, συντελεστικῶν
εἰς τὸν πολιτισμόν. Τέχνη καὶ ἐπιστήμη κατεργάζονται
τὸ ἀνθρώπινον δημιουργῆμα διὰ τῆς οἰκογονικῆς
συμβολῆς. *Primo vivere, deinde philosophari.* Οἰκο-
γονικῶς ἀπύρτακτος καὶ ἀρίσχυρος κοινωνία δὲν θὰ
ηδύνατο νοῦ ἀναλίσῃ τοιοῦτο γηγάντιον ἔγχείδημα,
ὑπερβαῖνον τὰς φυσικὰς καὶ ἥθικὰς αὐτῆς δυνάμεις·
η χειρωρακτικὴ συνδρομὴ τῷ ἀποχειροβώτῳ, η συ-
νεργασία τῆς μηχανῆς διὰ τοῦ ἀτμοῦ καὶ τῆς ἡλεκ-
τρικῆς ἐνεργείας ἐπιτυγχανομένη, δημιουργούσσιν ἴσχυ-
ροτέραν τὴν συμβολὴν τῆς διμάδος τάύτης εἰς τὴν ἔξέ-
λιξιν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς παγκοσμίου ἀνότητος καὶ
πλληλεγγύης.

Τοῦτο ἔθει δεῖξαι. Ἄνευ τῆς ὑπάρχεως καὶ τοῦ
ἀγταγωνισμοῦ τῶν διμάδων πολιτισμὸς καὶ ἀνθρωπίνη
εὐημερία ταγχύνουσσιν ἀκατανόητος καὶ ἀνέφρικτος.
Τοῦτο εἶνε ἔδιξε ἀποτέλεσμα τῆς δημοκρατικῆς συστά-
σεως τῶν Ιαῶν. Πάλι, συμφρερότων, μεῶν, αἰσθη-

μάτων ἄγεν τούτων κοινωνική γαλήνη· ή γαλήνη τῶν τεκνοταφείων.

Ἡ μοιαζούσι, δπώς καὶ ἡ ὀλιγαρχικὴ πόλιτεία κατ' ἔλαχιστον δύναται νὰ δημιουργήσωσι τάξιν πραγμάτων, ἢ γυνημέτριν ἐλευθερίαν καὶ ἰσονομίαν· ἡ ἀπολυταρχία ἀφαιρεῖ τὰ δίκαια τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ συνόλου ὑφ' αἰσχύλοτε καὶ ἀν ἐκδηλωθῆ μορφήν, ὡς ἀπολυταρχία τοῦ ἱερατείου, τοῦ στρατῶν, τοῦ ἀποχειροβιώτου. Κατ' οὖταν ἡ ἀπολυταρχία αὗτη τυγχάνει τὸ ἀνοσιώτατον τῶν ἀνθρωπίνων δημιουργημάτων· δογματικῆς πάσις ἐλευθερίας καὶ ἀλληλεγγύης· ἀλλὰ ταῦτο χρόνος καὶ ζωῆς. Οὐχὶ ἡ φυσικὴ δύναμις, ἀλλ' ἡ ἴδεα, ἡ σκέψις, κυβερνᾷ καὶ διευθύνει τὸν κόσμον.

Ο σύγχρονος πόλιτος, οἵος ἔξειλίχθη καὶ ἔξελισσεται κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν ταύτην περίοδον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τυχαίνει τοσοῦτον κατασκεύασμα, ποθολογικὸν φαινόμενον, ἀποτέλεσμα τῆς ἥθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀνισορροπίας τῶν λαῶν, τῶν προκαλεσάντων τὴν στυγεόταν αἴμορφα γίαν, ἵτις ἀφίγεσε τὰς ζωτικωτάτας τῶν δυνάμεων τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ συνόλου, τοῦ γένους καὶ τοῦ εἶδους. Οὕτως ἐπῆλθεν ἡ λιποψυχία. Οὔδεις τῶν διανοουμένων κέκτηται τὴν φυσικὴν φύμην ποὺς ἀνταγωνίσμην κατὰ τοῦ ἐπιδυαμόντος κακοῦ. Ἐπαπειλεῖται τέλος ἐπιδρομῆς βαρβάρων, ἡ μεταράστευσις λαῶν ὑποδεεστέρων, κιτοίτων, μαύρων, μελαγάνων. Ο Ἰάπων, καὶ ὁ Σύρης, δ Μογ-

γόλος καὶ δὲ Τάρταρος, δὲ Φελλάχος πρόπαρασκενάζονται εἰς τὴν κατάλυσιν τοῦ γηράσαντος καὶ παρηματόντος πολιτισμοῦ τῶν Ἀρσίων· ἢ πολυθρόνητος αὐτῷ εὐγένεια ἐξεδηλώθη κατὰ τὸν παγκόπιμον πόλειμον περιελθοῦσα μὲν τάλιον χρεωκοπίαν, οὐδέν δέν πάρεγεται ἀγαθὸν καὶ γερραῖον. Ἐτεροματίσθη κατὰ πᾶνταν πιθανότηταν ἡ ἴστορική αὐτοῦ δημιουργία· καὶ τοῦτο, διότι ἀπηρτήσατο καὶ ἀπεκῆρυξε τὰς παλαιότερας ἀξίας, διότι ἀντιτίθεται τῇ ἐξαίλεζθη καὶ ἐθαυματούμηνε κατὰ τὴν τελευταῖαν ταύτην ἴστορικήν περίοδον ἀπὸ τῆς Ἀραιευνήσεως καὶ τῆς Μεταρρυθμίσεως. Σίμεօνος οἱ ἀξίαι αὗται χαρακτηρίζονται διὰ ἀσύγχρονα σαπεῖς ἰδεῶδη, ἐστερημένα ζωῆς καὶ ὕγιειας, τὸ πολὺ δυνάμενα μόρον τὰ τέρπαστα καὶ τὰ εὑρρραίγωσιν ἐξησθεντικέρους δργατισμούς. Τὰ πάντα εἰς λήθην. Ποίησις, τέχνη, ἐπιστήμη, φιλοσοφία, οἰκονομική, λειτουργία καταργέλλονται ὅπο τῶν καιροφαρῶν αἰνοέσσεων.

Νέαι ἐπαναστάτεις ἀγάβαπτιστῶν, Χωρικῶν, Περιήλιων πανταχοῦ σχεδὸν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἡ δικτατορία τῶν Προλεταριάτων, καλοῦσιν εἰς συντριπτήν πάντας τὸν λαὸν τῆς ὑδρογείου σφυρίδας ποὺς κατάλιπον τὸν τέως κρατήσαντος ἐπὶ αἰώνας κοινωνικοπολιτικοῦ καθεστῶτος. Ὁ ἐσπέριος πολιτισμὸς ἀπειλεῖται τὰ λάβη τὴν τύχην τοῦ Ἑλληνολατικοῦ. Μετ' αὐτοῦ δὲ Χριστιανισμὸς καὶ δυνατεῖται τὰ ἐνυπνιασθῆτα παλαιὸν ἐκεῖτο δράμα τὸν θαλασσῶν τοῦ Αἴγαίου – Πᾶν δὲ Μέγας τέθνηκεν. Σινγενὰ τυχαντὶς προβάλλει ἀπειλητικὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς δημοκρατικῆς πολιτείας.

αὐτοκτονούσις διὰ τῶν ἴδιων χειρῶν καὶ δυνάμεων ἐν τῷ Κοινοβουλῷ, ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ, ἐν τῷ τύπῳ καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ. Ὁ Δομιτιανὸς ἐν Ρώμῃ, ὁ Ἰουστινιανὸς ἐν τῷ Βυζαντίῳ σπῆρξεν γενναιοφρόνεστεροις καὶ φιλελευθερώτεροι τῶν κτηγανθρώπων τοῦ σλανῆκοῦ μπολοκβικακοῦ καθεστῶτος.

Τοιωτος αἰνὴ τυγχάνει ἀνάξιος Ἰστορικῆς καὶ ψυχολογικῆς επισκοπήσεως ἀρνεῖται αὐτὴν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Λιγότερη θρησκεία, ἐπιστήμη, φιλοσοφία, πολιτεία, ἐπετέλεσαν τὸν Ἰστορικὸν προσδρισμόν των. Η θεραπεία τῆς σαρκὸς καὶ τῶν φυσικῶν ἀνοτίκτων προσέχει τῆς λατρείας τῷ ιθυκῶν νόμιμῳ, διατάξει τοῦ ἐγκεφάλου.

Εἶνε δυνατὴ ἡ τοιαύτη ἀντίληψις τῆς Ἰστορίας φυσιολογικῶς, ιθυκῶς, πνευματικῶς, ἀνθρωπίνως; Λαοί, ἀποδεχόμενοι τὴν νέαν ἰδεολογίαν, θέλουσι δυνηθῆ ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν αἰώνων νὰ παρατείνωσι τὸν μακρὸν Ἰστορικὸν αὐτῶν βίον, η θέλουσιρ ἐξιναγκασθῆ ἐκ τῆς φρονᾶς τῶν πρωγιάτων νὰ παραδώσωσι τὰ σκῆπτρα τῆς ἐξουσίας εἰς νέους Ἰστορικοὺς παράγοντας, δραστηριωτέρους, δημιουργικωτέρους, καθὸ προσαρμοζούμενους μᾶλλον πρὸς τὴν ἀλιθείαν, τὴν φύσιν καὶ τὴν Ἰστορίαν, ὡς αὕτη διεμορφώθη ἐν τῇ ροή τῶν αἰώνων; Τοῦτο ἔσται τὸ πρόβλημα τοῦ προσεχοῦς ἦτοῦ ἀπωτέρου μέλλοντος. Η ἀνθρωπίνη ψυχὴ προετοιμάζει τὸν ἕστιν ἐν τοῖς ἀδύτοις τῶν αἰώνων νέας ἐκπλήξεις καὶ ἀπορίας. Λεπτού δύναται νὰ κατανοήσῃ τοῦτο ἡ αἰσιοδοξία, ἢ ἐκ τῶν προτέρων κατὰ τοὺς μεταφυσικοὺς πόθους

εἰρηνικῆς, ἀνεφέλου καταστάσεως ἀνθρωπίνης καθορίζουσα τὴν ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων τοῦ ἐπιγείου τούτου κόσμου, ἐν τῇ πραγματικότητι κοιλάδος οἰλανθυμῶνος. Κρεῖττον τὸ μὴ ξῆν. Βίος δακρύων καὶ στεναγμῶν ἔμπλεως καταστροφῶν, καταλύσεως καὶ ἀνορθώσεως ἄνευ σχεδίου, τυγχάνει οἰκτοδός καὶ ἐπορείδιστος, όπό τοιαύτας συνθήκας ἡ ίστοσία τυγχάνει τὸ θλιβερότερον παραλήρημα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

ΤΕΛΟΣ

